

Seat No. : _____

MB-103

March-2022

M.A., Sem.-I

402 : Gujarati

(ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ - I

નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

42

1. રસ એટલે શું ? તે સમજાવી, ભરતના રસસૂત્રની ચર્ચા કરો.
2. ભરતમુનિના રસસૂત્રની લોલ્લટ, શંકુક, ભટ્ટનાયકે કરેલી ચર્ચાનો સામાન્ય પરિચય કરાવી, અભિનવગુપ્તે જણાવેલ રસપ્રતીતિના વિધનોની ચર્ચા કરો.
3. ધ્વનિ એટલે શું ? તે સમજાવી, આનંદવર્ધનના ધ્વનિવિચારની વિગતે ચર્ચા કરો.
4. ધ્વનિનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી, ધ્વનિના પ્રકારોની વિગતે ચર્ચા કરો.
5. વક્રોક્તિ એટલે શું ? તે સ્પષ્ટ કરી, તેના પ્રકારોની વિગતે ચર્ચા કરો.
6. વક્રોક્તિની વિભાવના સમજાવી, વક્રોક્તિના માર્ગોની ચર્ચા કરો.
7. જગન્નાથના રમણીયતાના કાવ્યસિદ્ધાંતની સમીક્ષા કરો.
8. જગન્નાથની દષ્ટિએ કાવ્યમાં શબ્દ અને અર્થનું સ્થાન જણાવી, કાવ્યના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

વિભાગ - II

9. નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

8

- (1) ભરતમુનિએ અનુભાવોની સંખ્યા કેટલી દર્શાવી છે ?
(a) 45 (b) 49
(c) 48 (d) 47
- (2) 'અભિવ્યંજનાવાદ' કયા કાવ્ય આચાર્યએ આપ્યો છે ?
(a) લોલ્લટ (b) શંકુક
(c) અભિનવગુપ્ત (d) ભટ્ટનાયક
- (3) વ્યંગ્યાર્થને આધારે ધ્વનિ કાવ્યના કેટલા પ્રભેદ પડે છે ?
(a) ત્રણ (b) આઠ
(c) ચાર (d) પાંચ
- (4) 'ધ્વન્યાલોક' નામના ગ્રંથ પર ટીકા લખનાર કોણ છે ?
(a) કાલિદાસ (b) કુન્તક
(c) અભિનવગુપ્ત (d) વામન
- (5) વક્રોક્તિ સિદ્ધાંતની સ્થાપના કયા કાવ્ય આચાર્યએ કરી ?
(a) શંકુક (b) કુન્તક
(c) ભામહ (d) દંડી
- (6) સુકુમાર માર્ગના ગુણો કેટલા છે ?
(a) ચાર (b) ત્રણ
(c) પાંચ (d) છ
- (7) 'રસગંગાધર' ગ્રંથ કોણે આપ્યો છે ?
(a) આનંદવર્ધન (b) જગન્નાથ
(c) ઉદ્ભટ્ટ (d) મમ્મટ
- (8) પંડિત જગન્નાથે કાવ્યના કેટલા પ્રકાર ગણાવ્યા છે ?
(a) પાંચ (b) સાત
(c) છ (d) ચાર